

kunde han ikke længere; han var tuberkuløs, syg, i det hele taget svagelig, han maatte gaa fra sin Plads. Hvorledes tror man nu, at det kapitalstærke Firma behandler en saadan Arbejder? Ja, der er maaske nogle, der formoder, at han maatte være godt sikret, thi der findes i Papirfabrikkernes Regnskab hvert Aar optørt et Beløb: Henlæggelse til Arbejderfond. Man maa altsaa formode, at Papirfabrikerne erkender deres Pligt til, naar Arbejderne har slidt sig op ved deres Arbejde, at yde dem et klækkeligt Beløb til deres Pensionering. Men vedkommende Arbejder, der havde arbejdet som Formand, altsaa i en betroet Stilling, i Selskabets Tjeneste i 20 Aar, havde ikke anden Udvej end at henvende sig til Kommunen med Anmodning om at faa Alderdomsforsørgelse. Man spurgte da fra Kommunens Side Fabrikens Ledelse, om den ikke ydede sine opslidte Arbejdere — tilmed en Arbejder, som var i en betroet Stilling — en Understøttelse, naar de paa Grund af Sygdom eller Alderdom ikke kunde arbejde længere. Der blev svaret, at det kunde de ikke udtale sig om, der var ikke Tale om, at Arbejderne med nogen som helst Ret kunde kræve en saadan Understøttelse, og hvorvidt Fabrikken vilde yde noget, kunde man ikke udtale sig om, foreløbig kunde der i hvert Fald ikke blive Tale om, at den paagældende Arbejder kunde faa en saadan Understøttelse. Det vil med andre Ord sige; at naar en Arbejder er opslidt ved dette sundhedsfarlige Arbejde, saa henviser man den paagældende til offentlig Forsorg. Der blev tilstaaet den paagældende Alderdomsunderstøttelse, og det er muligt, at Fabrikken som i enkelte andre Tilfælde vil yde den paagældende en Understøttelse af 100 eller 150 Kr. om Aaret, det er vistnok i Regelen det, der er Tale om ved en saadan Lejlighed. Men jeg vover at paastaa, at det er ikke Samfundet ligeegyldigt, at Arbejdsforholdene paa en saadan Virksomhed er af den Art, at man hensynsløst kaster Arbejderne bort, efter at man først har udpint dem til det yderste. Hvis de bliver Invalidere eller svagelige Arbejdere, kan de gaa gradvis ned med Lønnen, for at man dog kan pine den sidste Arbejdskraft ud af dem, og naar de saa ikke længere er i Besiddelse af

nogen Arbejdskraft, er Selskabet komplet ligeegyldigt overfor deres fremtidige Skæbne. De kan gaa til Kommunen og anmode om Alderdomsunderstøttelse, og hvis de ikke har naaet den Alder, kan de faa anden offentlig Hjælp. Men det er Selskabet ligeegyldigt, hvorledes de klarer sig.

Naar Forholdene er saaledes, kommer Samfundsinteresserne frem, og naar hos saadanne Selskaber — her er det Papirfabrikerne, men det gælder saa godt som alle kapitalistiske Selskaber — den Opfattelse er den raadende, at de ikke har mere Pligt overfor Arbejderne end højst nødvendigt — nemlig der, hvor de bliver tvunget dertil gennem Organisationerne eller lignende —, maa vi forlange, at Samfundet ordner Arbejdsforholdene for disse Virksomheder, saaledes at Arbejderne ikke udsættes for gennem for lang Arbejdstid eller gennem Ulykker ved Maskiner eller lignende — Forholdet bliver det samme — muligvis i en alt for ung Alder at skulle falde det offentlige til Byrde. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Indenrigsminister, som jo for øvrigt selv i sine Udtalelser forleden netop var inde paa det Spørgsmaal, om det ikke var muligt gennem Fabriklovens § 24 at sikre de Arbejderes Interesser, hvis Forhold jeg her har omtalt. Jeg tror, at naar den rette Forstaaelse er til Stede hos den højtærede Indenrigsminister og hos Arbejdsraadet, der skal erklære sig om Sagen, er der Mulighed for gennem denne Paragraf at gribe ind og faa Arbejdstiden forkortet paa De Forenede Papirfabrikker. Jeg har fundet det rigtigt at omtale dette Forhold, blandt andet fordi jeg gerne vilde oplyse lidt om den Opfattelse, der raader indenfor Papirfabrikkernes højeste Ledelse overfor Arbejderne, naar de er opslidte i Fabrikens Tjeneste. Jeg har villet animere Lovgivningsmagten til at tage sig af disse Arbejderes Sag, ikke alene fordi det er i Arbejdernes egen Interesse, men fordi det i sidste Instans er i Samfundets Interesse, at Arbejderne ikke bliver prisgivet en alt for hensynsløs Udbytning i disse kapitalistiske Selskaber, saaledes at de i en alt for ung Alder falder det offentlige til Byrde.

Jeg slutter altsaa disse mine Udtalelser med en indtrængende Henstilling til